

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม รวมตัวกันเป็นกลุ่มสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ พัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้ โดยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐและส่วนของภาคเอกชนให้ความร่วมมือ โครงการของอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โครงการปลูกหญ้าปลูกลงนาม เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมสร้างให้เกิดอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหมู่บ้าน เกิดการพึ่งพาตนเองจากผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุนปลูกหญ้าปลูกลงนามเพื่อการค้าแทนนาข้าวในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร” ของพรพนา ตงลาตี (2541) ผลการวิเคราะห์พบว่า การลงทุนทำฟาร์มหญ้าปลูกลงนามมีความเป็นไปได้ในเชิงพาณิชย์สำหรับเกษตรกร เนื่องจากมีตัวชี้วัดคือมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวกอัตราผลตอบแทนมากกว่าหนึ่งอัตราผลตอบแทนภายในโครงการลงทุนมีค่ามากกว่าอัตราที่ร้อยละ 12.25 ต่อปี และจากการวิเคราะห์ความอ่อนไหวการลงทุนเมื่อกำหนดรายได้ลดลงหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 พบว่าการลงทุนทำฟาร์มหญ้าปลูกลงนามยังคงมีความเป็นไปได้ทางการเงินและมีความเสี่ยงในการลงทุนต่ำ ดังนั้น การลงทุนปลูกหญ้าปลูกลงนามแลข้าวแบบนาข้าวทั้งหมดมีความเป็นไปได้ทางธุรกิจ สำหรับเกษตรกรผู้ต้องการเปลี่ยนจากการทำนาข้าวทั้งหมดมาปลูกหญ้าปลูกลงนามร่วมกับข้าว การทำไร่หญ้าปลูกลงนามของชาวบ้านที่อยู่ใน ตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีนั้น เริ่มจากกลุ่มเกษตรกรเพียง 3-5ครอบครัว ในกลุ่มญาติพี่น้องกัน โดยเริ่มปลูกหญ้าปลูกลงนามมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 และได้ขยายกิจการเรื่อยมาจนปัจจุบันได้รับผลสำเร็จอย่างสูงจนเกษตรกรรายอื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงหันมาสนใจปลูกกันมากขึ้น หญ้าปลูกลงนามมีหลายชนิด และการนำไปใช้งานแตกต่างกันแล้วแต่ความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภค การจำหน่ายและการขนส่ง โดยรวมเป็นการซื้อขายโดยผู้ขายนำสินค้ามาวางไว้ริมถนนข้างทางหลวงหรือเข้าไปซื้อที่ไร่แล้วแต่ความสะดวก การจำหน่าย จะตัดเป็นแผ่นมีความกว้าง x ยาว (50x100 ซม.) ซื่อขายกันเป็นตารางเมตรหญ้าปลูกลงนามมีหลายชนิดรวมทั้งหญ้าเทียมที่กำลังนิยม หญ้าที่นำมาปลูกในประเทศไทยเช่น หญ้าฉนวนน้อย หญ้ามาเลเซีย หญ้าญี่ปุ่น หญ้าเซนต์อ็อกส์ดิน แต่ละชนิดนั้นต่างมีเอกลักษณ์ความสำคัญคนละอย่าง ซึ่งทั้งหมดก็เพื่อความสวยงามของพื้นที่ที่จะปลูกให้คุณค่าทางจิตใจของผู้พบเห็น เสริมความสำคัญให้กับพื้นที่ ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น และยังเป็น

สินค้าออกไปยังต่างประเทศ นำรายได้เข้าประเทศ ความนิยมทำเพื่อการค้าจึงอยู่ที่ความต้องการของผู้ใช้หญ้าจะนำไปจัดการในแบบใด ซึ่งจะอยู่ที่การออกแบบภูมิทัศน์ของแต่ละคนแต่ละสถานที่ สมเกียรติ จันทศิลา (2549) การผลิตและการตลาดหญ้าขนาดเล็กของเกษตรกรในชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง ต.บึงคอกไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี กล่าวว่า รายได้และรายจ่ายของการผลิตหญ้าปศุสนาม(ขนาดเล็ก)แต่ละครั้งของการผลิตเมื่อปี 2549 ดังนี้ พื้นที่ 1 ไร่ หรือ 1,600 ตารางเมตร ถ้าขายหมด 16,000 บาท ค่าใช้จ่ายรวม 10,837.53 บาทหักแล้วเหลือ 5,162.47 บาท เกษตรกรบึงคอกไหทำหญ้าขนาดเล็กรวม 2,000 ไร่ เท่ากับมีรายได้ที่เป็นกำไรสุทธิครั้งละ 10,324,940 บาท ปีหนึ่งผลิตได้ 8 ครั้ง หรือกำไรสุทธิต่อปีกว่า 82,599,520 บาท มีเงินคืนสะสม แต่ละงวด 32,000,000 บาทหรือเงินสะสมปีละกว่า 256,000,000 บาท เป็นรายได้ที่ดีต่อประชากรของ จ. ปทุมธานี

การจัดส่งสินค้าหญ้าปศุสนามภายในประเทศและต่างประเทศมีหลายวิธี เช่น ขนส่งโดยรถกระบะ รถบรรทุก 6 ล้อ 10 ล้อ หรือใส่ตู้คอนเทนเนอร์ปรับอากาศ ในการจัดส่งเพื่อส่งไปยังต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ ฮองกง มาเลเซีย บรูไน การบรรจุหีบห่อกระทำได้โดยใช้เชือกฟางหรือเชือกไนลอนมัดหญ้า 3 หรือ 5 ตารางเมตร/มัด ขนส่งหรือนำใส่กระสอบโปร่ง ขึ้นรถบรรทุก ซึ่งใช้ระยะเวลาในการขนส่งประมาณ 2-3 วัน ทำให้เกิดปัญหาคุณภาพที่ได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้หญ้าหลุดร่วง ฉีกขาดและเน่าเสียและจากการสัมภาษณ์ผู้หัวหน้ากลุ่มเกษตรกร นายตอฟ้า ผลเจริญ เจ้าของไร่หญ้าผลเจริญ พบว่า ในการขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ จะมีสินค้าเสียหาย ประมาณ 20-25% ซึ่งทำให้ผู้ซื้อไม่ได้รับสินค้าตามที่ต้องการ การสูญเสียต่างๆ เหล่านี้ เกิดจากสาเหตุหลายประการ อาทิ ระยะเวลาในการขนส่งสินค้า การบรรจุหีบห่อ การเคลื่อนย้าย ตลอดทั้งปัญหาของผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีคุณภาพ เช่น อายุของหญ้ายังไม่เจริญเติบโตพอ การตัดไม่ได้ขนาดที่เหมาะสม การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การตัดขนาดที่ไม่ถูกต้อง การล้างดินก่อนการบรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก จะต้องพิถีพิถัน ตลอดระยะเวลาในการขนส่งต้องได้รับความใส่ใจดูแลอย่างดีทุกขั้นตอน

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นข้อมูลจากเกษตรกรที่ปลูกไร่หญ้าโดยตรง ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงปัญหาความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิต จึงมีแนวคิดที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ขนส่งหญ้าปศุสนามที่สามารถรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์หญ้าปศุสนามได้ในระยะหนึ่ง จนถึงการส่งมอบสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ให้กับผู้สั่งซื้อ การบรรจุหีบห่อความสะดวกในการขนส่งเคลื่อนย้ายเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ขนส่งต้นแบบหญ้าปศุสนาม เพื่อใช้ในการส่งออก ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสินค้าหญาปุสนามที่ส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ของ ต.บึงคอไห อ. ลำลูกกา จ.ปทุมธานี
2. เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์วิธีและแนวทางในการออกแบบและสร้างบรรจุภัณฑ์ขนส่งหญาปุสนามเพื่อการส่งออก
3. เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพบรรจุภัณฑ์ขนส่งต้นแบบและศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภค

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะการออกแบบและสร้างบรรจุภัณฑ์ขนส่งต้นแบบให้เหมาะสมและลดปริมาณการสูญเสียสินค้าหญาปุสนามเพื่อการส่งออกไปประเทศ สิงคโปร์ เท่านั้น
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มเกษตรกรที่ผลิตไร่หญาและกลุ่มส่งออกที่ไม่ได้ปลูกหญา (ผู้ซื้อ/ตัวแทนขาย) เฉพาะ จ.ปทุมธานี เท่านั้น
3. นำบรรจุภัณฑ์ขนส่งแบบที่สร้างขึ้นไปทดสอบประสิทธิภาพและประเมินความพึงพอใจด้านการใช้งานและด้านการตลาด
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของผู้บริโภค

4. คำสำคัญและนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ขนส่ง หมายถึง กระบวนการออกแบบและพัฒนา รูปแบบบรรจุภัณฑ์ขนส่งโดยมีขอบเขตครอบคลุมงานหรือกิจกรรมในการกำหนดลักษณะจำเพาะมากเทคนิคของบรรจุภัณฑ์จนถึงการได้บรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์
2. บึงคอไห หมายถึง ตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัด ปทุมธานี
3. เกษตรกรผู้ผลิตหญาปุสนาม หมายถึง ผู้ทำเกษตรกรรมใช้ที่ดินเพาะปลูกหญาปุสนามในชุมชนบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัด ปทุมธานี
4. หญาปุสนาม หมายถึง หญาที่นำมาจัดตกแต่งสถานที่ เช่นหญาขนาดเล็ก หญามาเลเซีย หญาญี่ปุ่น
5. หญาขนาดเล็ก หมายถึง หญาปุสนามที่เกษตรกรในชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบึงคอไห อำเภอลำลูกกา คลอง 13 จังหวัด ปทุมธานี ผลิตเพื่อการค้า
6. ตลาด หมายถึง ตลาดหญาขนาดเล็กที่เกษตรกรนำหญาขนาดเล็กไปจำหน่าย

7. การตลาดหญ้าปศุสนาม(นวลน้อย) หมายถึง วิธีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะการจัดการผลผลิต การจัดจำหน่าย หาแหล่งจำหน่ายผลผลิต แหล่งเงินทุน/ดอกเบี้ยและการกำหนดราคาของหญ้าปศุสนาม

8. การส่งออก หมายถึง การเคลื่อนย้ายสินค้าออกจากเขตเศรษฐกิจของประเทศไทยไปยังต่างประเทศ

9. บรรจุกัญท์ หมายถึง สิ่งห่อหุ้มหรือบรรจุกัญท์ รวมทั้งบรรจุกัญท์ที่ใช้เพื่อการขนส่งผลิตภัณฑ์จากแหล่งผู้ผลิตไปยังแหล่งบริโภค

10. บรรจุกัญท์เพื่อการขนส่ง หมายถึง บรรจุกัญท์ที่รวบรวมและนำสินค้าขายปลีกจากโรงงานผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อ เช่น กล่องกระดาษฟูก ถังไม้ ถังกระดาษ ถังพลาสติก กระสอบ เป็นต้น บรรจุกัญท์ประเภทนี้จะบรรจุสินค้าและบรรจุกัญท์เพื่อการขายปลีก โดยคุ้มครองผลิตภัณฑ์จากสภาพแวดล้อมต่างๆระหว่างการส่งไปขาย เช่น สภาพลมฟ้าอากาศ การลำเรียง การขนส่งที่ทำให้เกิดการเสียหาย และสิ่งมีชีวิตต่างๆ เป็นต้น

11. ตู้คอนเทนเนอร์ หมายถึง ตู้ขนาดมาตรฐานทั่วไปคือ 20 ฟุต และ 40 ฟุต อาจทำด้วยเหล็กหรืออลูมิเนียมมีการปรับอุณหภูมิในตัวโดยเครื่องทำความเย็นนี้อาจจะติดอยู่กับตัวตู้หรือมีปลั๊กใช้กระแสไฟฟ้าเสียบจากนอกตู้ โดยจะต้องมีที่วัดอุณหภูมิแสดงให้เห็นสถานะของอุณหภูมิภายในของตู้สินค้า

12. พาเลท ไม้ หมายถึง แผ่นรองรับหรือบางแห่งเรียกว่าบรรจุกัญท์ขนส่งสินค้าทำด้วยไม้มีขนาดใช้รองรับสินค้าเพื่อการขนส่ง มีทั้งแบบมาตรฐานและทำตามสิ่งที่มีช่องว่างเพื่อระบายอากาศ และมีไว้เพื่อให้ยกรถโฟรลิฟท์เสียบได้ แบบ 2 ทาง และ 4 ทาง

พาเลทแบบ 4 ทาง ขาลูกเต๋า หมายถึงบรรจุกัญท์เพื่อการขนส่งที่ทำด้วยไม้อย่างมีช่องไฟประมาณ 2-3 นิ้ว ขนาด 110x110 ซม. กานสูง ซม. ไม้คาน 3 อัน ไม้ลูกเต๋า 9 ลูก เป็นพาเลทที่มีช่องให้ขาโฟรลิฟท์เสียบได้

13. ท่อพีวีซี หมายถึง ท่อปะปาสีฟ้าที่ใช้ในงานสุขาภิบาล สามารถรับแรงดันน้ำได้ดี 13.5 กก. ต่อความยาวมาตรฐาน 4 เมตร ขนาดตั้งแต่ ½” 16” มีสามชั้นคุณภาพ close 5, 8.5, 13.5 ตามความดันคุณสมบัติมีความเหนียว ยืดหยุ่นตัวได้ผิวมันเรียบ น้ำหนักเบาราคาถูกติดตั้งง่ายปราศจากชีวภัยอันเนื่องจากแบคทีเรียอายุการใช้งานประมาณ 50 ปี

14. เชือกฟาง หมายถึง เชือกที่ทำจากพลาสติกใช้มัดหีบห่อสิ่งของและบรรจุกัญท์มีหลายสี

15. เชือกไถล่อน หมายถึง เชือกที่ใช้จากไถล่อนมีสีดำและสีเทาใช้มัดสิ่งของโดยใช้เครื่องมือช่วยล็อกให้แน่นได้ตามที่ต้องการ

16. รถยกโทรคลิฟท์ คือ รถที่ใช้สำหรับการขนยกสินค้าที่บรรจุบนแผ่นรองรับสินค้า (พาเลท) โดยใช้งามีหลายขนาดให้เลือกใช้เพื่อความเหมาะสม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นำบรรจุภัณฑ์ขนส่งแบบที่ผ่านการทดสอบและประเมินไปใช้ในการบรรจุสินค้าประเภทหญ้า หรือสินค้าเกษตรอื่นๆ ต่อไป

2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งสินค้าไปยังแต่ละประเทศโดยใช้การขนส่งทางเรือ ทางอากาศและทางรถยนต์

3. แผ่นรองรับสินค้าประเภทพาเลทที่ทำด้วยไม้หรือพลาสติกมีหลายขนาดหลายรูปแบบสามารถสั่งทำได้ตามต้องการ โดยต้องศึกษาและพิจารณาให้เหมาะสมกับสินค้าและการขนส่ง